

Kommuneplanens samfunnsdel

Nordre Land
kommune

2025-2037

vedtatt 13. november 2025

Innledning

Kjære innbyggere, deltidsinnbyggere og næringsliv

Du holder nå i **Nordre Land kommunes samfunnsplan**, det overordnede planverket som peker ut retningen for utviklingen av kommunen fram mot **2040**. Samfunnsplanen skal være den røde tråden i kommunens arbeid – et styringsverktøy som konkretiseres gjennom handlingsplaner, økonomiplaner og budsjett.

Gjennom prosessen med planen har **lag og foreninger, næringsliv og innbyggere** bidratt med mange gode innspill til hvordan vi ønsker at Nordre Land skal utvikle seg. Målet har vært å samle de beste ideene og bygge et fellesskap der alle føler tilhørighet, og hvor vi sammen former framtida for lokalsamfunnet vårt.

Hva blir viktig fram mot 2040?

Samfunnsutvikling tar tid. Vi står overfor store endringer – både når det gjelder **klima, demografi og teknologi**. Samtidig lever vi i en verden preget av raske skifter, der krig, uro og klimaendringer kan snu rammevilkårene våre på kort tid. I dette landskapet skal samfunnsplanen vise retning, og være et verktøy for å prioritere de **knappe ressursene** – enten det gjelder økonomi, arbeidskraft eller naturgrunnlag.

Innledning

Vi må planlegge for å **forebygge og håndtere uønskede hendelser**. Nye ekstremvær, matmangel, bortfall av strøm eller andre kriser krever at **beredskap** får en sentral plass i samfunnsutviklingen fram mot 2040. Det sies at det trengs en hel landsby for å oppdra et barn. I Nordre Land skal vi fortsette å bygge et samfunn der **trygg oppvekst, gode relasjoner og sterke fellesskap** gir barn og unge en positiv tilknytning til hjemstedet sitt. Vi skal legge til rette for at alle får muligheten til å bli **den beste versjonen av seg selv**.

Samtidig må vi erkjenne at framtidens samfunn kanskje ikke kan tilby de samme tjenestene som i dag. **Knapphet på ressurser** utfordrer oss til å tenke nytt, finne smartere løsninger og ta ansvar – sammen. Vi vil legge til rette for at innbyggerne i Nordre Land engasjerer seg i lokalsamfunnet, og tar gode valg for **livskvalitet gjennom hele livet**.

Gode bomuligheter og attraktive arbeidsplasser er avgjørende for vekst og utvikling. Nordre Land skal være en kommune der det er lett å etablere og drive næringsvirksomhet, der vi bygger på våre **naturgitte fortrinn** – og samtidig våger å gå nye veier.

Sammen skaper vi et sted å høre til
– med trygghet, fellesskap og frihet til å vokse.

Ola Tore Dokken
Ordfører

Trygg
oppvekst

Livskvalitet
for alle

Et godt
sted å
høre til

En offensiv
kommune

Sammen skaper vi et sted å høre til
– med trygghet, fellesskap og frihet
til å vokse

Trygg
oppvekst

Livskvalitet
for alle

Et godt
sted å
høre til

En offensiv
kommune

Sammen skaper vi et sted å høre til – med trygghet, fellesskap og frihet til å vokse

Nordre Land er ikke bare et sted å bo. Det er et sted å leve, og et sted å høre til. Her finner du trygghet i fellesskapet, rom for å vokse, og muligheter til å leve et liv med mening.

Trygghet handler ikke bare om lave kriminalitetstall og gode tjenester – det handler om å bli sett, og om å høre til. Om å vite at hvis du trenger det, er det noen der. Om å vite at barna dine kan vokse opp i et miljø der det er både rammer og muligheter i et fellesskap med andre. Om å møte kjente ansikter på butikken, om at naboen bryr seg, og om en kommune som lytter.

Vi vet at trygghet ikke betyr stillstand, men frihet til å vokse. Det gode livet er ikke stillestående, det er i bevegelse. Vi er i bevegelse. Vi står i viktige omstillinger, og vi vil bygge videre på våre styrker og muligheter. I Nordre Land finner du stort engasjement og frivillig innsats, levende lokalsamfunn og aktive møteplasser. Vi bygger videre på et samfunn der det er godt å leve, og verdifullt å bidra. Vi vil satse på barn og unge, de er framtida.

Trygg
oppvekst

Livskvalitet
for alle

Et godt
sted å
høre til

En offensiv
kommune

Hva er kommuneplanens samfunnsdel

Samfunnsdelen er kommunens overordnede styringsdokument, og den skal sette retningen for utviklingen av Nordre Land fram mot 2040. Planen skal ta stilling til langsiktige utfordringer, mål og strategier for kommunesamfunnet som helhet, og kommunen som organisasjon. Den skal være grunnlag for sektorenes planer, og virksomhet i kommunen.

Målet har vært å lage et mest mulig kortfattet og lesbart dokument der visjon, satsninger, mål og strategier, kommer tydelig fram.

Den inneholder ikke konkrete tiltak, men peker mot hva vi vil oppnå og hvordan vi skal komme dit. Planen har en visjon, og det er definert fire satsningsområder, med tilhørende mål og strategier. De konkrete tiltakene skal følges opp i Handlings- og økonomiplan, og andre temaplaner eller strategier som utarbeides.

Planen kan ikke omfatte alt, men møte våre viktigste utfordringer. Prioriteringene er basert på kunnskapsgrunnet, inkludert nasjonale og regionale føringer og planer.

Vi vil spille på våre styrker og muligheter. Valgene av satsningsområder er basert på dette.

Trygg
oppvekst

Livskvalitet
for alle

Et godt
sted å
høre til

En offensiv
kommune

Medvirkningsprosessen

I arbeidet med planen er det gått bredt ut, og mange er invitert til å delta. Målet har vært å gi alle som ønsker det mulighet til å komme med innspill.

Planprogrammet ble sendt på høring, og det kom innspill til både planprogrammet, og innholdet i selve planforslaget som er tatt med i det videre arbeidet.

Det har kommet inn digitale innspill, fra både innbyggere og ansatte. Det har vært fokusgruppemøter, møter med frivilligheten, og med næringslivet. Skolene er invitert med, og de har levert både tekst og tegninger som viser hva barn og unge syntes er viktig i fremtiden i Nordre Land. Politikere har sittet i førersetet i prosessen og det har vært flere møter i alle råd og utvalg. Kunnskapsgrunnlag, innspill og planforslag har blitt delt på kommunens hjemmeside. Planforslaget er lagt ut på høring, før det ble vedtatt.

Målet har vært å sikre en best mulig plan, der alle gode forslag kommer fram, og at lokalsamfunnet kan bidra med sin kunnskap og kreativitet. God innbyggerinvolvering kan skape mobilisering av ressurser, og bidra til større medansvar og frivillig innsats i gjennomføringen av planen, så lenge innholdet er gjenkjennbart.

Trygg
oppvekst

Livskvalitet
for alle

Et godt
sted å
høre til

En offensiv
kommune

FNs Bærekraftsmål

FNs bærekraftsmål er verdens felles arbeidsplan for å utrydde fattigdom, bekjempe ulikhet og stoppe klimaendringene innen 2030. Bærekraftig utvikling handler om å ta vare på behovene til mennesker som lever i dag, uten å ødelegge framtidige generasjoners muligheter til å dekke sine behov.

Det er i alt vedtatt 17 mål, og målene har tre dimensjoner:

- Klima og miljømessig bærekraft
- Sosial bærekraft
- Økonomisk bærekraft.

Bærekraftsmålene skal hensyntas i all planlegging. Samfunnsdelens satsningsområder har en tydelig forankring i FNs bærekraftsmål. I satsningsområdene er det pekt på hvilke mål som er særlig relevante for hvert område. Alle målene er relevante for å sikre en balansert og helhetlig utvikling og samlet ligger målene til grunn for planen, sammen med perspektivet om å hensynte folkehelse i alt vi gjør.

Samarbeid for å nå målene som er mål nr. 17, og kan stå som en overskrift for hvordan vi i Nordre Land skal arbeide for å nå målene.

Trygg
oppvekst

Livskvalitet
for alle

Et godt
sted å
høre til

En offensiv
kommune

Samfunnssikkerhet og beredskap

Kommunen har sammen med regionale og nasjonale myndigheter et grunnleggende ansvar for å ivareta sikkerheten og tryggheten til innbyggerne.

Vi lever i en usikker verden der trusselbildet er vesentlig endret de siste årene. Det er mer usikkerhet knyttet til en ustabil verdenssituasjon med konflikter og krig. Datasikkerhet og sikring av annen kritisk infrastruktur, som kommunikasjonslinjer, kraftforsyning, matforsyning og tilgang til rent drikkevann blir stadig viktigere å ivareta. Klimaendringer og ekstremvær fører til uønskede hendelser. Pandemier kan gi store konsekvenser for samfunnet.

Endringene i verden gjør at arbeidet med samfunnssikkerhet må få økt fokus, og viser at vi må planlegge for et risikobilde i stadig endring.

Nordre Land skal være en trygg kommune å leve i, som prioriterer samfunnssikkerhet og beredskap.

Vi skal:

- planlegge for å forebygge og redusere faren for uønskede hendelser
- planlegge og øve for å kunne håndtere og begrense skader ved hendelser når de har oppstått
- ha oppdaterte risiko- og sårbarhetsanalyser, og beredskapsplaner
- ha en organisasjon som driver systematisk beredskapsarbeid, og som er godt rustet til å håndtere kriser dersom de oppstår
- samarbeide med aktuelle parter for å styrke dette arbeidet

Trygg
oppvekst

Livskvalitet
for alle

Et godt
sted å
høre til

En offensiv
kommune

Våre utfordringer

Det er utfordringer i Nordre Land med befolkningsnedgang og endret alderssammensetning. Nedgangen har vært størst ute i bygdene, men også befolkningen i Dokka er redusert i siste fireårsperiode. Det er nytt, da det alltid tidligere har vært vekst i sentrum.

Alderssammensetningen gjør at det hvert år er flere som dør, enn som blir født, og en positiv befolkningsutvikling er avhengig av netto tilflytting. Prognosene framover viser en stor økning i antall eldre, og en stor nedgang av innbyggere i arbeidsfør alder. Antallet barn og unge reduseres også.

Vi scorer lavt på levekårsindekser knyttet til helse, uførhet, utdanning og inntekt. Det har vært en nedgang i antall arbeidsplasser de siste årene. Fylkeskommunens vedtak om nedleggelse av Dokka videregående skole har ytterligere svekket grunnlaget for en positiv utvikling. Det er et økt behov for bedre kollektivtilbud.

De nasjonale trendene og utviklingstrekkene utfordrer oss også. En mer ustabil verdenssituasjon, klimatrusselen, sentralisering, kampen om arbeidskraft og kompetanse og mer utenforskap er trekk som vil påvirke oss lokalt også, og som må hensyntas i planleggingen.

Vi står ovenfor tøffe prioriteringer framover. Tjenestetilbudet må tilpasses endringer i befolkningen, og en strammere kommuneøkonomi. Det blir utfordringer knyttet til å rekruttere ansatte til noen av våre tjenesteområder.

Samtidig som det er flere negative utviklingstrekk, så har vi også mange styrker og muligheter. Samfunnsplanen må først og fremst finne fram til mål og strategier som bygger på disse.

Trygg
oppvekst

Livskvalitet
for alle

Et godt
sted å
høre til

En offensiv
kommune

Våre muligheter og satsningsområder

Samfunnsdelen må møte utfordringene, og bygges på våre styrker, og fokusere på å se mulighetene. Vi vil løfte opp det som er positivt og attraktivt i lokalsamfunnet.

I Nordre Land finner du stort engasjement og frivillig innsats. Det er et trygt samfunn å vokse opp i, og vi må framfor alt satse på barn og unge, de er framtida. Vi vil bygge tilhørighet og skape gode minner, slik at unge ønsker å bo her etter endt utdanning.

Vi vil ta vare på mulighetene som ligger i en levende landsby med gode bomiljøer, og et godt kultur-, handels- og servicetilbud. Vi må satse på å få positiv tilflytting. Framfor alt må det legges til rette for attraktive boliger som har potensiale for å trekke til seg nye innbyggere. Vi vil legge til rette for et offensivt næringsliv som skaper arbeidsplasser. Vi har nærhet til både byer og naturområder som gir oss muligheter. Vi har gode naturkvaliteter og levende bygder der landbruket står sterkt. Vi vil ta vare på naturen, og være stolte av det vi kan tilby.

Vi vil satse på aktive og engasjerte innbyggere som bidrar i lokalsamfunnet. Vi har gode kommunale tjenester, og vi vil satse mer på å forebygge enn å reparere. Vi har en sterk organisasjon med dedikerte ansatte, og en kommuneøkonomi med potensiale for å kunne omstille oss, dersom prioriteringer blir gjort.

Vi har valgt følgende satsningsområder:

- **Trygg oppvekst som skaper tilhørighet og fellesskap**
- **Livskvalitet for alle**
- **Et godt sted å høre til**
- **En offensiv kommune – med handlekraft og mot**

Trygg oppvekst som skaper tilhørighet og fellesskap

Trygg oppvekst

Livskvalitet for alle

Et godt sted å høre til

En offensiv kommune

Mål:

Oppveksten i Nordre Land skal bidra til å skape gode minner og relasjoner, og positiv tilknytning til hjemstedet.

Vi skal:

- legge til rette for at frivilligheten og hele lokalsamfunnet kan bidra til at barn får en god oppvekst
- løfte fram verdier som mangfold og inkludering
- videreføre satsningen på ungdomsklubben og andre fritidstilbud
- ivareta de unge for å forebygge at de faller utenfor skole eller arbeidsliv
- arbeide videre med en ny modell for videregående opplæring i samarbeid med næringsliv og fylkeskommunen.

Mål:

Alle barn i Nordre Land skal få en god start.

Vi skal:

- styrke foreldrenes muligheter til å gi barna en trygg oppvekst, og gi tidlig hjelp til familier som trenger ekstra oppfølging
- ha barnehager og skoler med god kvalitet som prioriterer tidlig innsats
- sørge for at barn opplever mestring, meningsfull læring i skolen og mulighet til å utvikle positive sosiale ferdigheter i et fellesskap
- prioritere tiltak for å sikre null-toleranse for mobbing, trakassering, og for vold og trusler i skolen

Livskvalitet for alle

Trygg
oppvekst

Livskvalitet
for alle

Et godt
sted å
høre til

En offensiv
kommune

Mål:

Alle som bor i Nordre Land er aktive og engasjerte i lokalsamfunnet

Vi skal:

- involvere innbyggere for å skape inkluderende lokalsamfunn
- Legge til rette for å styrke frivilligheten, og samhandlingen mellom frivillige, og mellom kommunen og frivilligheten
- Synliggjøre og løfte fram den store innsatsen som legges ned innenfor kultur-, fritids- og frivillig aktivitet
- i større grad satse på samskaping og brukerinvolvering i de kommunale tjenestene

Mål:

Innbyggere i Nordre Land er aktive i hverdagen, gjør sunne valg for sin egen helse og livskvalitet gjennom hele livsløpet.

Vi skal:

- medvirke til å tilby lett tilgjengelige helsefremmende tilbud, møteplasser og aktiviteter
- arbeide for et aldersvennlig samfunn
- legge til rette for at innbyggere kan planlegge egen alderdom, og ivareta egen helse slik at flest mulig kan få bo hjemme så lenge som mulig
- bidra til at innbyggerne får bidra med sine evner og ressurser i arbeidslivet, på skolen eller i aktiviteter.

Livskvalitet for alle

Trygg
oppvekst

Livskvalitet
for alle

Et godt
sted å
høre til

En offensiv
kommune

Mål:

Vi skal gi gode kommunale tjenester når behovet er der

Vi skal:

- i våre tjenester ha fokus på mestring og livskvalitet
- satse mer på forebygging enn på reparasjon
- ha en bærekraftig, effektiv og god organisering av tjenestetilbudet

Mål:

Vi tar vare på naturen, og legger til rette for at innbyggerne kan ta grønnere valg

Vi skal:

- legge til rette slik at innbyggere og besøkende kan bruke naturen på en helsefremmende måte
- være en pådriver for å øke fokuset på bærekraft i lokalsamfunnet
- planlegge og handle for å redusere klimautslipp – inkludert å utarbeide en klima- og energistrategi med mål og tiltak
- stimulere til økt gjenbruk og ombruk

Et godt sted å høre til

Trygg
oppvekst

Livskvalitet
for alle

Et godt
sted å
høre til

En offensiv
kommune

Mål:

Landsbyen Dokka som sentrum og samlingspunkt utvikles videre

Vi skal:

- utarbeide en helhetlig strategi for vitalisering av sentrum – inkludert fysiske møteplasser, boliger og næring – med særlig fokus på utvikling av stasjonsområdet
- arbeide videre med bolyst og omdømmebygging
- prioritere arrangementer og aktiviteter som inkluderer hele kommunen og som bygger vårt felles VI

Mål:

Det skal være attraktive og tilgjengelige boliger

Vi skal:

- legge til rette for sentrumsnær utbygging av varierte boliger for ulike behov, inkludert boliger med fellesfunksjoner
- ha mulighet for å bygge boliger spredt
- ta boligsosiale hensyn i utbyggingsområder
- Utvikle samarbeid med husbanken og utbyggere for å få fart på utbyggingen

Et godt sted å høre til

Trygg
oppvekst

Livskvalitet
for alle

Et godt
sted å
høre til

En offensiv
kommune

Mål:

Det skal være attraktive arbeidsmuligheter tilgjengelig for våre innbyggere

Vi skal:

- støtte opp om en variert og sammensatt næringsstruktur
- bygge videre på våre naturgitte fortrinn innen landbruk og reiseliv
- arbeide for å forbedre kollektivtilbudet til og fra naboregionene, og mot Osloregionen
- være en attraktiv foregangskommune for bærekraftige grønne løsninger og grønne arbeidsplasser.

Mål:

Det skal være lett for næringslivet å etablere seg, og å utvikle seg

Vi skal:

- ta en aktiv rolle i næringsutviklingsarbeidet
- utarbeide ny næringsstrategi i samarbeid med næringslivet
- bidra til å utvikle eksisterende bedrifter og etablere nye
- tilgjengeliggjøre arealer for etablering og utvidelse av bedrifter

En offensiv kommune – med handlekraft og mot

Trygg
oppvekst

Livskvalitet
for alle

Et godt
sted å
høre til

En offensiv
kommune

Mål:

Nordre Land kommune skal være en attraktiv og moderne arbeidsgiver som tilbyr jobber med mening og involvering

Vi skal:

- ha tydelige mål, ansvar og oppgavefordeling
- se etter nye muligheter og være endringsvillige
- samarbeide på tvers av tjenester og fagprofesjoner
- ta i bruk digitale løsninger som kan forbedre og effektivisere tjenesteproduksjon
- drive systematisk kompetansebygging og deling av kunnskap i organisasjonen
- benytte og dele kompetanse på tvers av kommuner og med andre samarbeidspartnere

Mål:

Vi skal ha god styring og kontroll på økonomi, samtidig som blikket er rettet mot å løse våre viktigste oppgaver

Vi skal:

- videreføre målsetninger for økonomiske nøkkeltall
- rapportere på tjenesteleveranser og kvalitet
- utarbeide virksomhetsplaner for alle enheter
- satse på åpen intern informasjon og kommunikasjon

Trygg
oppvekst

Livskvalitet
for alle

Et godt
sted å
høre til

En offensiv
kommune

Arealstrategier knyttet til satsningene

Vi skal:

- utnytte mulighetene i et attraktivt, kompakt og konsentrert sentrumsområde
- arbeide videre med en helhetlig plan for utvikling av stasjonsområdet og sentrum i Landsbyen Dokka med fokus på boliger, næring, møteplasser og attraktive uterom
- Hensynta samfunnssikkerhet, herunder konsekvenser av klimaendringer i all arealforvaltning
- gjennomføre flomtiltak for å sikre utbyggingsmuligheter i sentrum og for å sikre eksisterende bebyggelse
- legge til rette for å bygge flere boliger – inkludert leiligheter, minihus og tilrettelagte boliger med fellesfunksjoner
- tillate å bygge spredte boliger, men hovedtyngden av utbygging skjer i sentrum
- sikre og utvikle gode områder for nærturmuligheter
- Knytte campingområdet nærmere opp mot sentrum med bru- og gangvegforbindelser
- arbeide for at Valdresbanen tilrettelegges som turvei
- legge opp til utbygging av fritidsboliger som ivaretar naturkvalitetene, og sikrer økonomisk bærekraftig infrastruktur
- sikre tilgjengelige næringsarealer og tilrettelegge disse med infrastruktur
- Ivareta folkehelseperspektivet, og hensynet til universell utforming i arealplanleggingen
- jobbe for ekte landsbyliv og levende grender

